

COMUNICARE A COMISIEI

Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2012/C 8/03)

1. SCOPUL ȘI DOMENIUL DE APLICARE

1. Pentru ca anumite servicii de interes economic general (SIEG) să fie prestate pe baza principiilor și în condițiile care le permit să își îndeplinească misiunile, se poate dovedi necesar sprijinul financiar al autorităților publice în cazul în care veniturile provenite din prestarea serviciului nu acoperă costurile care decurg din obligația de serviciu public.
2. Din jurisprudența Curții Europene de Justiție a Uniunii Europene⁽¹⁾ reiese că, în cazul în care compensația pentru obligația de serviciu public îndeplinește anumite condiții⁽²⁾, aceasta nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În cazul în care aceste condiții sunt îndeplinite, articolul 108 din tratat nu se aplică.
3. În cazul în care compensația pentru obligația de serviciu public nu îndeplinește aceste condiții și, în măsura în care criteriile generale de aplicabilitate a articolului 107 alineatul (1) din tratat sunt îndeplinite, o astfel de compensație constituie ajutor de stat și intră sub incidența articolelor 106, 107 și 108 din tratat.
4. În comunicarea sa privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat compensației acordate pentru prestarea de servicii de interes economic general⁽³⁾, Comisia a precizat condițiile în care compensația pentru obligația de serviciu public trebuie să fie considerată ajutor de stat. În plus, în regulamentul

Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor servicii de interes economic general⁽⁴⁾, Comisia va stabili condițiile în care compensațiile pentru obligația de serviciu public care au o valoare mică nu ar trebui considerate compensații care afectează schimburile comerciale dintre statele membre și/sau care denaturează sau amenință să denatureze concurența. În aceste condiții, compensația nu intră sub incidența articolului 107 alineatul (1) din tratat și, prin urmare, nu se aplică procedura de notificare prevăzută în articolul 108 alineatul (3) din tratat.

5. Articolul 106 alineatul (2) din tratat reprezintă temeiul juridic în baza căruia se evaluează compatibilitatea ajutoarelor de stat acordate pentru SIEG. Acesta prevede că întreprinderile cărora li s-a încredințat prestarea unui SIEG sau care prezintă caracter de monopol fiscal se supun normelor tratatului și, în special, normelor în materie de concurență. Cu toate acestea, articolul 106 alineatul (2) din tratat prevede o excepție de la normele din tratat în măsura în care aplicarea normelor în materie de concurență ar împiedica, de drept sau de fapt, îndeplinirea misiunilor încredințate. Această excepție se aplică doar în cazul în care dezvoltarea schimburilor comerciale nu este afectată într-o măsură care ar contraveni intereselor Uniunii.
6. Decizia 2012/21/UE a Comisiei⁽⁵⁾ privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la ajutorul de stat sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general⁽⁶⁾ prevede condițiile în care anumite tipuri de compensații pentru obligația de serviciu public vor fi considerate compatibile cu piața internă, în conformitate cu articolul 106 alineatul (2) din tratat și scutite de obligația de notificare prealabilă în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat.
7. Principiile prevăzute în prezenta comunicare se aplică compensației pentru obligația de serviciu public doar în măsura în care aceasta constituie ajutor de stat care nu este reglementat prin Decizia 2012/21/UE. În cazul unei astfel de compensații există obligația de notificare prealabilă, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat. Prezenta comunicare prezintă condițiile în care un astfel de ajutor de stat poate fi considerat compatibil cu piața internă în temeiul articolului 106 alineatul (2) din tratat.

(1) Hotărâri în cauza C-280/00 Altmark Trans GmbH și Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH („Altmark”), Rec., 2003, p. I-7747 și cauzele conexe C-34/01-C-38/01 Enirisorse SpA/Ministero delle Finanze, Rec., 2003, p. I-14243.

(2) În hotărârea în cauza Altmark, Curtea de Justiție a susținut că, în cazul în care compensațiile pentru obligația de serviciu public îndeplinesc patru criterii cumulative, acestea nu constituie ajutor de stat. În primul rând, întreprinderea beneficiară trebuie să aibă, într-adevăr, de îndeplinit obligații de serviciu public, iar acestea trebuie să fie definite în mod clar. În al doilea rând, parametrii pe baza cărora se calculează compensația trebuie stabiliți în prealabil în mod obiectiv și transparent. În al treilea rând, compensația nu poate depăși ceea ce este necesar pentru acoperirea integrală sau parțială a costurilor survenite în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, luând în considerare încasările relevante și un profit rezonabil. În ultimul rând, atunci când alegerea întreprinderii care are de îndeplinit obligații de serviciu public într-un anumit caz nu s-a realizat în baza unei proceduri privind achizițiile publice, care permite selecționarea ofertantului capabil să furnizeze serviciile respective la cel mai mic preț pentru comunitate, nivelul compensației necesare trebuie să fie determinat pe baza unei analize a costurilor pe care le-ar fi suportat o întreprindere obișnuită, bine gestionată și echipată corespunzător cu mijloacele relevante.

(3) A se vedea pagina 23 din prezentul Jurnal Oficial.

(4) A se vedea pagina 4 din prezentul Jurnal Oficial.

(5) JO L 7, 11.1.2012, p. 3.

(6) JO L 7, 11.1.2012.

Acesta înlocuiește cadrul comunitar pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public ⁽¹⁾.

8. Principiile prevăzute în prezenta comunicare se aplică compensației pentru obligația de serviciu public în domeniul transportului aerian și al celui maritim, fără a aduce atingere dispozițiilor specifice mai stricte prevăzute de legislația sectorială a Uniunii. Nu se aplică sectorului transportului terestru și nici sectorului serviciului public de radiodifuziune, care este reglementat de Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune ⁽²⁾.
9. Ajutorul acordat prestatorilor de SIEG aflați în dificultate va fi evaluat în conformitate cu Liniile directe comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽³⁾.
10. Principiile prevăzute în prezenta comunicare se aplică fără a se aduce atingere:
 - (a) cerințelor impuse în legislația Uniunii în domeniul concurenței (în special articolele 101 și 102 din tratat);
 - (b) cerințelor impuse în legislația Uniunii în domeniul achizițiilor publice;
 - (c) dispozițiilor Directivei 2006/111/CE a Comisiei din 16 noiembrie 2006 privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice, precum și transparența relațiilor financiare din cadrul anumitor întreprinderi ⁽⁴⁾;
 - (d) cerințelor suplimentare care decurg din tratat sau din legislația sectorială a Uniunii.

2. CONDIȚII DE REGLEMENTARE A COMPATIBILITĂȚII COMPENSAȚIEI PENTRU OBLIGAȚIA DE SERVICIU PUBLIC CARE CONSTITUIE AJUTOR DE STAT

2.1. Dispoziții generale

11. În stadiul actual de dezvoltare a pieței interne, ajutoarele de stat care nu intră în domeniul de aplicare a Deciziei 2012/21/UE pot fi declarate compatibile cu articolul 106 alineatul (2) din tratat dacă acestea sunt necesare pentru prestarea serviciului de interes economic general în cauză și nu afectează dezvoltarea schimburilor comerciale astfel încât să contravină intereselor Uniunii. Condițiile stabilite la punctele 2.2-2.10 trebuie îndeplinite pentru realizarea acestui echilibru.

⁽¹⁾ JO C 297, 29.11.2005, p. 4.

⁽²⁾ JO C 257, 27.10.2009, p. 1.

⁽³⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

⁽⁴⁾ JO L 318, 17.11.2006, p. 17.

2.2. Serviciul de interes economic general autentic, astfel cum este menționat la articolul 106 din tratat

12. Ajutorul trebuie acordat pentru un serviciu de interes economic general autentic și corect definit, astfel cum este prevăzut la articolul 106 alineatul (2) din tratat.
13. În comunicarea sa privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat compensației acordate pentru prestarea de servicii de interes economic general, Comisia a furnizat orientări privind cerințele referitoare la definirea unui serviciu de interes economic general. În special, statele membre nu pot să impună obligații specifice de serviciu public pentru serviciile care sunt prestate deja sau care pot fi prestate satisfăcător și în condiții, cum ar fi prețul, caracteristici în materie de calitate obiective, continuitate și accesul la serviciul respectiv, coerente cu interesul public, astfel cum este definit de stat, de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în condiții normale de piață. În ceea ce privește întrebarea dacă un serviciu poate fi furnizat de piață, evaluarea Comisiei se limitează la a verifica dacă definiția statului membru este viciată de o eroare manifestă, cu excepția cazului în care dispoziții ale legislației Uniunii prevăd un standard mai strict.
14. Pentru a aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare, statele membre ar trebui să demonstreze faptul că au acordat o atenție corespunzătoare necesităților de serviciu public sprijinite, printr-o consultare publică sau prin alte instrumente adecvate, pentru a ține seama de interesele utilizatorilor și ale furnizorilor. Acest lucru nu este valabil în cazul în care este evident că o nouă consultare nu va contribui cu o valoare adăugată semnificativă în raport cu o consultare recentă.

2.3. Necesitatea unui act de atribuire care să precizeze obligațiile de serviciu public și metodele de calcul al compensației

15. Responsabilitatea prestării SIEG trebuie să fie încredințată întreprinderii implicate prin unul sau mai multe acte, a căror formă poate fi stabilită de fiecare stat membru. Termenul „stat membru” se referă la autoritățile centrale, regionale și locale.
16. Actul sau actele trebuie să precizeze, în special:
 - (a) natura și durata obligațiilor de serviciu public;
 - (b) întreprinderea și, dacă este cazul, teritoriul în cauză;
 - (c) natura oricăror drepturi exclusive sau speciale acordate întreprinderii de către autoritatea care acordă compensația;
 - (d) descrierea mecanismului de compensare, precum și parametrii de calcul, control și revizuire a compensației; precum și

- (e) modalitățile de evitare și recuperare a oricărei supra-compensații.

2.4. Durata perioadei de valabilitate a actului de atribuire

17. Perioada de valabilitate a actului de atribuire ar trebui să fie justificată prin trimitere la criterii obiective, cum ar fi necesitatea amortizării activelor fixe nettransferabile. În principiu, perioada de valabilitate a actului de atribuire nu ar trebui să depășească perioada necesară pentru amortizarea celor mai importante active necesare pentru prestarea SIEG.

2.5. Respectarea Directivei 2006/111/CE

18. Ajutorul va fi considerat compatibil cu piața internă în temeiul articolului 106 alineatul (2) din tratat doar în cazul în care întreprinderea respectă, după caz, dispozițiile Directivei 2006/111/CE⁽¹⁾. Se consideră că ajutorul care nu respectă dispozițiile directivei menționate anterior afectează dezvoltarea schimburilor comerciale într-o măsură care ar contraveni intereselor Uniunii, în sensul articolului 106 alineatul (2) din tratat.

2.6. Respectarea normelor Uniunii privind achizițiile publice

19. Ajutorul va fi considerat compatibil cu piața internă pe baza articolului 106 alineatul (2) din tratat, doar în cazul în care autoritatea responsabilă, atunci când a atribuit prestarea serviciului întreprinderii respective, a respectat sau s-a angajat să respecte normele UE aplicabile în domeniul achizițiilor publice. Aceasta include orice cerință privind transparența, tratamentul egal și nediscriminarea, care rezultă direct din tratat și, dacă este cazul, din legislația secundară a Uniunii. Se consideră că ajutorul care nu respectă aceste norme și cerințe afectează dezvoltarea schimburilor comerciale într-o măsură care ar contraveni intereselor Uniunii, în sensul articolului 106 alineatul (2) din tratat.

2.7. Absența discriminării

20. În cazul în care o autoritate atribuie prestarea aceluiași SIEG mai multor întreprinderi, compensația ar trebui calculată pe baza aceleiași metode pentru fiecare întreprindere.

2.8. Valoarea compensației

21. Valoarea compensației nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a se acoperi costurile nete⁽²⁾ ale îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, inclusiv un profit rezonabil.

⁽¹⁾ Directiva 2006/111/CE privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice, precum și transparența relațiilor financiare din cadrul anumitor întreprinderi.

⁽²⁾ În acest context, cost net înseamnă costul net stabilit la punctul 25 de mai jos sau costuri minus venituri, atunci când nu se poate aplica metodologia costului net evitat.

22. Valoarea compensației poate fi stabilită pe baza costurilor și veniturilor estimate, pe baza costurilor și veniturilor efective sau pe baza unei combinații între cele două, în funcție de stimulentele privind eficiența pe care statul membru dorește să le furnizeze de la bun început, în conformitate cu punctele 40 și 41.

23. În cazul în care compensația financiară se bazează, total sau parțial, pe costurile și veniturile estimate, ele trebuie specificate în actul de atribuire. Acestea trebuie să se bazeze pe parametrii plauzibili și observabili privind mediul economic în care este furnizat SIEG. De asemenea, costurile și veniturile trebuie să se bazeze, după caz, pe expertiza autorităților de reglementare din domeniu sau a altor entități independente de întreprindere. Statele membre trebuie să indice sursele pe care se bazează aceste estimări⁽³⁾. Estimarea costurilor trebuie să reflecte câștigurile preconizate în materie de creștere a eficienței, obținute de cel care prestează SIEG pe perioada de valabilitate a actului de atribuire.

Cost net necesar pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public

24. Costul net necesar sau care se preconizează că va fi necesar pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public ar trebui calculat utilizând metodologia costului net evitat în cazul în care acest fapt este impus de legislația Uniunii sau cea națională, precum și în alte cazuri, în măsura posibilului.

Metodologia costului net evitat

25. În cadrul metodologiei costului net evitat, costul net necesar, efectiv sau preconizat, pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public se calculează ca diferența dintre costul net suportat de prestator atunci când îndeplinește o obligație de serviciu public și costul sau profitul net al aceluiași prestator atunci când își desfășoară activitatea fără a îndeplini o astfel de obligație. Trebuie să se acorde atenția corespunzătoare evaluării corecte a costurilor pe care se preconizează că prestatorul serviciului le va evita și a veniturilor pe care se preconizează că nu le va primi, în absența obligației de serviciu public. Calculul costului net ar trebui să evalueze beneficiile, inclusiv cele intangibile, în măsura posibilului, pentru prestatorul de SIEG.

26. Anexa IV la Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații⁽⁴⁾ și anexa I la Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor

⁽³⁾ Surse publice de informații, nivelurile costurilor suportate de prestatorul de SIEG în trecut, nivelurile costurilor suportate de concurenți, planuri de afaceri, rapoarte privind sectorul etc.

⁽⁴⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 51.

poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului⁽¹⁾, conțin mai multe orientări detaliate privind modul de aplicare a metodologiei costului net evitat.

27. Deși Comisia consideră metodologia costului net evitat ca fiind metoda cea mai riguroasă pentru determinarea costului unei obligații de serviciu public, pot exista situații în care folosirea acestei metodologii nu este posibilă sau adecvată. În astfel de situații, în cazul în care sunt justificate în mod corespunzător, Comisia poate accepta metode alternative de calcul al costului net necesar îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, cum ar fi metodologia bazată pe alocarea costurilor.

Metodologia bazată pe alocarea costurilor

28. Conform metodologiei de alocare a costurilor, costul net necesar pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public poate fi calculat ca diferența dintre costurile și veniturile unui anumit prestator care îndeplinește obligațiile de serviciu public, astfel cum sunt precizate și estimate în actul de atribuire.
29. Costurile care trebuie luate în considerare cuprind toate costurile necesare prestării SIEG.
30. Atunci când activitățile întreprinderii în cauză se limitează la SIEG, se pot lua în considerare toate costurile acesteia.
31. Atunci când întreprinderea desfășoară și activități care nu se încadrează în domeniul de aplicare a SIEG, costurile care trebuie luate în considerare pot acoperi toate costurile directe necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și o contribuție adecvată la costurile indirecte comune atât SIEG, cât și altor activități. Costurile legate de orice activitate în afara domeniului de aplicare a SIEG trebuie să includă toate costurile directe și o contribuție adecvată la costurile comune. Pentru a se stabili contribuția corespunzătoare la costurile comune, pot fi luate ca reper⁽²⁾ prețurile pieței privind utilizarea resurselor, dacă sunt disponibile. În absența unor astfel de prețuri pe piață, contribuția adecvată la costurile comune poate fi determinată prin raportarea la nivelul profitului

rezonabil⁽³⁾ estimat a fi realizat de întreprindere prin activități care nu fac obiectul domeniului de aplicare a serviciului de interes economic general sau, dacă se dovedește mai oportun, prin utilizarea altor metodologii.

Venituri

32. Venitul care trebuie luat în considerare include cel puțin venitul total obținut din prestarea SIEG, așa cum este precizat în actul de atribuire, precum și profiturile excesive obținute din drepturi speciale sau exclusive, chiar dacă sunt asociate altor activități, așa cum se prevede la punctul 45, indiferent dacă aceste profituri excesive obținute sunt considerate sau nu ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

Profit rezonabil

33. Profit rezonabil ar trebui să însemne rata rentabilității capitalului⁽⁴⁾ pe întreaga perioadă de valabilitate a actului de atribuire, care ar fi cerută de o întreprindere tipică, care analizează dacă să presteze sau nu serviciul de interes economic general, ținând seama de nivelul de risc suportat. Nivelul de risc depinde de sectorul în cauză, de tipul de serviciu și de caracteristicile mecanismului de compensare.
34. În cazuri temeinic justificate, se pot utiliza alți indicatori ai nivelului profitului decât rata rentabilității capitalului pentru a se stabili care ar trebui să fie profitul rezonabil, cum ar fi rata medie de rentabilitate a capitalurilor proprii⁽⁵⁾ pe durata de valabilitate a actului de atribuire, rentabilitatea capitalului angajat, randamentul activelor sau rata rentabilității comerciale.
35. Indiferent de indicatorul ales, statul membru trebuie să furnizeze Comisiei dovezi conform cărora profitul proiectat nu depășește ceea ce este necesar în cazul unei societăți tipice care analizează oportunitatea prestării serviciului, de exemplu furnizând referințe privind profiturile obținute în cadrul unor contracte similare acordate în condiții concurențiale.

⁽¹⁾ JO L 15, 21.1.1998, p. 14.

⁽²⁾ În Chronopost (cauzele conexe C-83/01 P, C-93/01 P și C-94/01 P, Chronopost SA, Rec., 2003, p. I-6993), Curtea Europeană de Justiție a făcut precizări cu privire la „condițiile normale de piață”: „În absența oricărei posibilități de a compara situația întreprinderii La Poste cu aceea a unui grup privat de întreprinderi care nu își desfășoară activitatea într-un sector specific, «condițiile normale de piață», care sunt în mod necesar ipotetice, trebuie evaluate prin raportarea la elementele obiective și verificabile disponibile.”

⁽³⁾ Profitul rezonabil va fi analizat dintr-o perspectivă *ex ante* (pe baza profiturilor preconizate, mai degrabă decât în baza celor realizate) pentru a nu elimina stimulentele pentru întreprindere de a realiza câștiguri de eficiență atunci când desfășoară activități în afara serviciului de interes economic general.

⁽⁴⁾ Rata de rentabilitate a capitalului este definită aici ca rata internă de rentabilitate (RIR) pe care societatea ar obține-o din capitalul său investit pe durata proiectului, și anume RIR privind fluxurile de numerar aferente contractului.

⁽⁵⁾ În orice an dat, măsura contabilă a rentabilității capitalurilor proprii (ROE) este definită ca raportul între câștigurile înainte de deducerea dobânzilor și a taxelor (EBIT) și capitalul propriu din anul respectiv. Profitul anual mediu ar trebui să fie calculat pentru întreaga perioadă de valabilitate a actului de atribuire prin aplicarea ca factor de actualizare, fie a costului de capital al societății, fie a ratei stabilite de Comunicarea Comisiei privind rata de referință, oricare este mai adecvată.

36. O rată a rentabilității capitalului care nu depășește rata swap relevantă ⁽¹⁾, majorată cu o primă de 100 de puncte de bază ⁽²⁾, este considerată ca fiind rezonabilă în orice caz. Rata swap relevantă este rata swap a cărei scadență și monedă corespund duratei și monedei prevăzute în actul de atribuire.
37. În cazul în care prestarea SIEG este asociată cu un risc comercial sau contractual substanțial, de exemplu deoarece compensațiile sunt acordate sub forma plății unei sume forfetare fixe care să acopere costurile nete estimate și un profit rezonabil, iar întreprinderea își desfășoară activitatea într-un mediu concurențial, profitul rezonabil nu poate depăși nivelul corespunzător unei rate de rentabilitate a capitalului care este proporțională cu nivelul de risc. Această rată ar trebui să fie stabilită, dacă este posibil, în funcție de rata rentabilității capitalului care este obținută pentru aceleași tipuri de contracte de serviciu public atribuite în condiții concurențiale (de exemplu, în cazul contractelor atribuite în urma unei proceduri de ofertare). Atunci când nu se poate aplica o astfel de metodă, se pot utiliza și alte metode de stabilire a rentabilității capitalului, în baza unei justificări ⁽³⁾.
38. În cazul în care prestarea SIEG nu este asociată unui risc comercial sau contractual substanțial, de exemplu deoarece costurile nete ocazionate de furnizarea serviciului de interes economic general sunt, în esență, compensate integral *ex post*, profitul rezonabil nu poate depăși nivelul corespunzător celui menționat la punctul 36 de mai sus. Un astfel de mecanism de compensare nu oferă prestatorului serviciului public stimulente în ceea ce privește eficiența. Prin urmare, utilizarea acestuia se limitează strict la cazurile în care statul membru poate justifica faptul că nu este posibil sau adecvat să se ia în considerare eficiența productivă și să se conceapă un contract care oferă stimulente pentru creșterea eficienței.
- Stimulente în ceea ce privește eficiența*
39. În conceperea metodei de compensare, statele membre trebuie să introducă stimulente pentru prestarea eficientă de SIEG de înaltă calitate, cu excepția cazului în care acestea pot justifica în mod corespunzător că nu este posibil sau adecvat să se procedeze astfel.
40. Stimulentele în ceea ce privește eficiența pot fi concepute în moduri diferite pentru a corespunde cel mai bine specificității fiecărui caz sau sector. De exemplu, statele membre pot defini în mod clar un nivel fix al compensațiilor, care anticipează și include creșterile în ceea ce privește eficiența pe care se preconizează că întreprinderea ar putea să le obțină pe perioada de valabilitate a actului de atribuire.
41. Alternativ, statele membre pot defini obiective de eficiență productivă în cadrul actului de atribuire prin care nivelul compensației ajunge să depindă de măsura în care au fost atinse obiectivele. Dacă întreprinderea nu îndeplinește obiectivele, compensația ar trebui redusă conform unei metode de calcul precizate în actul de atribuire. În schimb, dacă întreprinderea depășește obiectivele, compensația ar trebui majorată, aplicându-se o metodă precizată în actul de atribuire. Recompensele asociate câștigurilor în materie de eficiență productivă vor fi stabilite la un nivel care să permită o repartizare echilibrată a acelor câștiguri între întreprindere și statul membru și/sau utilizatori.
42. Orice astfel de mecanism de stimulare a îmbunătățirii eficienței trebuie să se bazeze pe date și criterii obiective și măsurabile stabilite în actul de atribuire și care fac obiectul unor evaluări *ex post* transparente efectuate de o entitate independentă de prestatorul de SIEG.
43. Creșterile în ceea ce privește eficiența ar trebui obținute fără a se aduce atingere calității serviciilor prestate și ar trebui să respecte standardele prevăzute în legislația Uniunii.
- Dispoziții aplicabile întreprinderilor care desfășoară și activități în afara domeniului de aplicare a SIEG sau care prestează mai multe SIEG*
44. În cazul în care o întreprindere desfășoară activități care se încadrează atât în cadrul, cât și în afara domeniului de aplicare al SIEG, contabilitatea sa internă trebuie să prezinte separat costurile și veniturile asociate serviciilor SIEG și pe cele ale altor servicii, în conformitate cu principiile prevăzute la punctul 31. Atunci când unei întreprinderi i se încredințează prestarea mai multor SIEG deoarece autoritatea care încredințează SIEG sau natura SIEG este diferită, contabilitatea internă a întreprinderii trebuie să permită verificarea existenței vreunei supra-compensații la nivelul fiecărui SIEG.
45. În cazul în care întreprinderea în cauză deține drepturi speciale sau exclusive legate de alte activități decât SIEG pentru care se acordă un ajutor și care generează profituri ce depășesc profitul rezonabil sau beneficiază de alte avantaje acordate de stat, acestea trebuie să fie luate în considerare, indiferent de clasificarea lor în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat, și se adaugă la veniturile întreprinderii respective. Profitul rezonabil rezultat din activitățile pentru care întreprinderea respectivă deține drepturi speciale sau exclusive trebuie analizat dintr-o perspectivă *ex ante*, luând în considerare existența sau nu a riscului suportat de către întreprinderea în cauză. De

⁽¹⁾ Rata swap este echivalentul cu scadență mai mare al ratei interbancare de referință (rata IBOR). Este utilizată pe piețele financiare ca rată de referință pentru stabilirea ratei de finanțare.

⁽²⁾ Prima de 100 de puncte de bază servește, printre altele, la compensarea riscului de lichiditate legat de faptul că un prestator de SIEG care investește capital într-un contract de SIEG angajează capitalul respectiv pe întreaga perioadă de valabilitate a actului de atribuire și nu va putea să își vândă participația la fel de repede și la un preț la fel de scăzut ca în cazul unor active deținute pe scară largă și fără risc de lichiditate.

⁽³⁾ De exemplu, prin compararea rentabilității cu costul mediu ponderat al capitalului (WACC) al societății implicate în activitatea în cauză sau cu rentabilitatea medie a capitalului din cadrul sectorului în ultimii ani, luând în considerare dacă datele istorice pot fi adecvate pentru scopuri de perspectivă.

asemenea, această evaluare trebuie să ia în considerare stimulentele de eficiență introduse de care statul membru în ceea ce privește prestarea serviciilor în cauză.

46. Statul membru poate decide că profiturile provenite din alte activități, care nu intră în domeniul SIEG, în special acele activități care se bazează pe infrastructura necesară pentru a presta SIEG, trebuie să fie alocate integral sau parțial finanțării SIEG.

Supracompensarea

47. Supracompensarea ar trebui înțeleasă drept o compensație pe care o primește întreprinderea în plus față de valoarea ajutorului, conform definiției de la punctul 21, pe întreaga durată a contractului. Astfel cum se prevede la punctele 39-42, un surplus care rezultă din câștiguri în materie de eficiență mai mari decât se preconizase poate fi reținut de către întreprindere ca profit rezonabil suplimentar, conform celor precizate în actul de atribuire ⁽¹⁾.
48. Întrucât supracompensarea nu este necesară pentru îndeplinirea obligației de SIEG, aceasta constituie ajutor de stat incompatibil.
49. Statele membre trebuie să se asigure că respectiva compensație acordată pentru funcționarea SIEG îndeplinește cerințele stabilite în prezenta comunicare și, în special, că întreprinderile nu primesc compensații care depășesc valoarea determinată în conformitate cu cerințele prevăzute în prezenta secțiune. Acestea trebuie să furnizeze dovezi la solicitarea Comisiei. Statele membre trebuie să efectueze controale regulate sau să se asigure că astfel de controale sunt efectuate la sfârșitul perioadei de valabilitate a actului de atribuire și, în orice caz, la intervale de cel mult trei ani. În ceea ce privește ajutorul acordat prin alte mijloace decât procedura de achiziții publice cu publicare ⁽²⁾, verificările ar trebui efectuate, în mod normal, cel puțin o dată la doi ani.
50. În cazul în care statul membru a definit de la început un nivel fix de compensare care anticipează în mod corespunzător și cuprinde creșterile în eficiență pe care se poate preconiza că prestatorul serviciului public le va obține pe durata de valabilitate a actului de atribuire, pe baza unei alocări corecte a costurilor și a veniturilor și a unor așteptări rezonabile, astfel cum sunt descrise în prezenta secțiune, verificarea supracompensării se limitează, în principiu, la a controla dacă nivelul profitului la care prestatorul are dreptul în conformitate cu actul de atribuire este, într-adevăr, rezonabil din perspectivă *ex ante*.

⁽¹⁾ În mod similar, un deficit care rezultă din câștiguri în materie de eficiență mai scăzute decât se preconizase ar trebui să fie parțial suportate de întreprindere, dacă acest lucru este prevăzut în actul de atribuire.

⁽²⁾ Precum ajutoarele acordate pentru contractele interne, concesiunilor fără alocare competitivă, procedurilor de achiziții publice fără publicare prealabilă.

2.9. Cerințe suplimentare care pot fi necesare pentru a se asigura că dezvoltarea schimburilor comerciale nu este afectată într-o măsură care contravine intereselor Uniunii

51. Cerințele stabilite la secțiunile 2.1-2.8 sunt, în general, suficiente pentru a se asigura că ajutorul nu denaturează concurența într-o măsură care contravine intereselor Uniunii.
52. Cu toate acestea, este posibil ca, în anumite circumstanțe excepționale, denaturări grave ale concurenței în cadrul pieței interne să rămână nesoluționate și ca ajutorul să afecteze schimburile comerciale într-o asemenea măsură încât ar contraveni intereselor Uniunii.
53. Într-o asemenea situație, Comisia va examina dacă aceste denaturări pot fi atenuate prin impunerea îndeplinirii unor condiții sau a respectării unor angajamente de către statele membre.
54. Este de așteptat ca asemenea denaturări grave ale concurenței, care să fie contrare intereselor Uniunii, să nu apară decât în circumstanțe excepționale. Comisia se va limita doar la acele denaturări care presupun un ajutor cu efecte negative importante asupra altor state membre și funcționării pieței interne, de exemplu, întrucât nu oferă întreprinderilor active în sectoare importante ale economiei posibilitatea de a-și desfășura activitatea la o scară care să le permită funcționarea în condiții de eficiență.
55. Asemenea denaturări pot apărea, de exemplu, atunci când actul de atribuire are o durată care nu poate fi justificată prin raportarea la criteriile obiective (de exemplu necesitatea de a amortiza activele fixe netransferabile) sau reunește o serie de sarcini (care, în mod obișnuit, fac obiectul unor acte de atribuire separate, fără a presupune pierderi ale beneficiilor sociale și costuri suplimentare în ceea ce privește eficiența și eficacitatea furnizării serviciilor). În acest caz, Comisia ar analiza dacă același serviciu public ar putea fi furnizat, în aceleași condiții, într-o manieră care denaturează într-o mai mică măsură concurența, de exemplu prin intermediul unui act de atribuire mai limitat în ceea ce privește durata, domeniul de aplicare, sau prin acte de atribuire separate.
56. O altă situație în care poate fi necesară o analiză mai detaliată este cea în care un stat membru încredințează unui prestator de servicii publice, în absența unei proceduri de selecție competitive, misiunea de a furniza un serviciu de interes economic general pe o piață nerezerată în cadrul căreia sunt prestate servicii foarte similare sau se preconizează furnizarea în viitorul apropiat a acestora, în absența serviciului de interes economic general. Aceste efecte negative asupra dezvoltării comerțului pot fi mai pronunțate atunci când SIEG trebuie oferit la un tarif sub costurile suportate de orice furnizor existent sau potențial, astfel încât provoacă o blocare a pieței. Astfel,

deși Comisia respectă marja largă de apreciere a statelor membre cu privire la definirea serviciilor publice de interes general, aceasta poate solicita, de exemplu, modificări referitoare la alocarea ajutorului, în cazul în care poate arăta, în mod rezonabil, că același serviciu de interes economic general ar putea fi furnizat utilizatorilor în condiții similare de preț, într-o manieră mai puțin denaturantă și la costuri mai mici pentru stat.

57. De asemenea, o atenție sporită este justificată în cazul în care atribuirea prestării unor servicii publice are legătură cu drepturi speciale sau exclusive care reduc considerabil concurența pe piața internă, într-o măsură care contravine intereselor Uniunii. În timp ce principala cale de identificare a unor asemenea cazuri rămâne articolul 106 alineatul (1) din tratat, se poate considera că ajutorul de stat nu este compatibil în cazul în care dreptul exclusiv prevede avantaje care nu au putut fi analizate, cuantificate sau identificate în mod corespunzător, în conformitate cu metodologiile de calcul al costurilor nete ale SIEG descrise la punctul 2.8.

58. De asemenea, Comisia va acorda atenție situațiilor în care ajutorul îi permite întreprinderii să finanțeze crearea sau utilizarea unei infrastructuri care nu poate fi reprodusă și are potențialul de a bloca piața unde este furnizat SIEG sau piețele conexe relevante. În acest caz, ar fi oportun să se prevadă ca întreprinderile concurente să beneficieze de acces echitabil și nediscriminatoriu la această infrastructură, în condiții adecvate.

59. În cazul în care denaturările concurenței sunt o consecință a faptului că actul de atribuire împiedică punerea efectivă în aplicare sau asigurarea respectării legislației Uniunii care vizează garantarea bunei funcționări a pieței interne, Comisia va examina dacă serviciul public ar putea fi la fel de bine furnizat într-o manieră care denaturează într-o mai mică măsură concurența, de exemplu prin punerea deplină în aplicare a legislației sectoriale a Uniunii.

2.10. Transparența

60. Pentru fiecare compensație pentru obligația de serviciu public care intră în sfera de aplicare a prezentei comunicări, statul membru în cauză trebuie să publice următoarele informații pe internet sau prin alte mijloace corespunzătoare:

- (a) rezultatele consultării publice sau alte instrumente adecvate menționate la punctul 14;
- (b) natura și durata obligațiilor de serviciu public;
- (c) întreprinderea și, dacă este cazul, teritoriul în cauză;
- (d) sumele reprezentând ajutorul acordat anual întreprinderii.

2.11. Ajutoarele care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din Decizia 2012/21/UE

61. Principiile prevăzute la punctele 14, 19, 20, 24, 39, 51-59 și 60 litera (a) nu se aplică ajutorului care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din Decizia 2012/21/UE.

3. RAPORTARE ȘI EVALUARE

62. Statele membre prezintă Comisiei un raport privind conformarea cu prezenta comunicare la fiecare doi ani. Rapoartele trebuie să ofere o prezentare generală privind aplicarea prezentei comunicări diferitelor sectoare de prestatori de servicii, inclusiv:

- (a) o descriere a aplicării principiilor prevăzute în prezenta comunicare serviciilor care se încadrează în domeniul de aplicare a acesteia, inclusiv activitățile interne;
- (b) suma totală a ajutorului acordată întreprinderilor care intră în domeniul de aplicare a prezentei comunicări cu o defalcare în funcție de sectorul economic al beneficiarilor;
- (c) o mențiune a faptului dacă, pentru un anumit tip de serviciu, aplicarea principiilor prevăzute în prezenta comunicare a generat dificultăți sau reclamații din partea terților; precum și
- (d) orice altă informație privind punerea în aplicare a principiilor prevăzute în prezenta comunicare solicitată de către Comisie și care trebuie menționată în timp util înainte de prezentarea raportului.

Primul raport se transmite până la 30 iunie 2014.

63. În plus, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽¹⁾ (în prezent articolul 108 din tratat) și ale Regulamentului (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽²⁾, statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale privind ajutoarele acordate în conformitate cu o decizie a Comisiei, pe baza prezentei comunicări.

64. Rapoartele se publică pe site-ul internet al Comisiei.

65. Comisia intenționează ca, până la 31 ianuarie 2017, să efectueze o revizuire a prezentei comunicări.

4. CONDIȚIILE ȘI OBLIGAȚIILE ANEXATE LA DECIZIILE COMISIEI

66. În temeiul articolului 7 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, Comisia poate anexa la o decizie

⁽¹⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽²⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

pozitivă condiții potrivit cărora un ajutor poate fi considerat compatibil cu piața internă și poate impune obligații care îi permit să monitorizeze respectarea deciziei. În domeniul SIEG, stabilirea condițiilor și obligațiilor poate fi necesară mai ales pentru a se asigura că ajutorul acordat întreprinderilor în cauză nu conduce la denaturări nejustificate ale concurenței și ale schimburilor comerciale din cadrul pieței interne. În acest context, ar putea fi necesar să se prezinte rapoarte periodice sau alte obligații, în funcție de situația specifică a fiecărui serviciu de interes economic general.

5. APLICARE

67. Comisia va aplica dispozițiile prezentei comunicări începând cu 31 ianuarie 2012.
68. Comisia va aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare tuturor proiectelor de ajutoare care i-au fost notificate și va lua o decizie asupra acestor proiecte în conformitate cu principiile respective, chiar dacă proiectele au fost notificate înainte de 31 ianuarie 2012.

69. Comisia va aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare în cazul ajutorului ilegal cu privire la care aceasta ia o decizie după 31 ianuarie 2012, chiar dacă ajutorul a fost acordat înainte de această dată. Cu toate acestea, în cazul în care ajutorul a fost acordat înainte de 31 ianuarie 2012, principiile prevăzute la punctele 14, 19, 20, 24, 39 și 60 nu se aplică.

6. MĂSURI ADECVATE

70. Comisia propune ca măsuri adecvate, în sensul articolului 108 alineatul (1) din tratat, ca statele membre să publice lista schemelor de ajutoare existente privind compensația pentru obligația de serviciu public care trebuie aliniate cu dispozițiile prezentei comunicări până la 31 ianuarie 2013 și să alinieze schemele de ajutor în cauză cu prezenta comunicare până la 31 ianuarie 2014.
71. Statele membre ar trebui să confirme Comisiei până la 29 februarie 2012 acceptarea măsurilor utile propuse. În absența unui răspuns, Comisia va considera că statul membru în cauză nu este de acord cu propunerea.